

Economics-P-III

Con.40-07.

Ap 07
(3 Hours)

JL-840

[Total Marks : 100

- N.B. (1) Attempt any five questions by choosing not more than three questions from each section.
 (2) Figures to the right indicate full marks.
 (3) Answer-books of both sections should be tied together.

Section I

1. (a) Discuss the structural changes that have taken place in the Indian economy during the Plan Period. 10
 (b) Briefly explain the poverty eradication programmes in India. 10
2. (a) Explain the problems of agricultural marketing in India. 10
 (b) Suggest suitable measures to improve agricultural marketing in India. 10
3. (a) Discuss the importance of the small scale industries in India. 10
 (b) Explain the measures to reduce industrial sickness. 10
4. (a) Briefly explain the objectives of disinvestment policy. 10
 (b) Discuss the features of labour market in India. 10
5. Write explanatory notes on any two :- 20
 (a) Public distribution system
 (b) NABARD
 (c) Role of Public Sector
 (d) Safety net for labour.

Section II

6. (a) Discuss the objectives of Monetary Policy in India. 10
 (b) Explain the role of Capital Market in India. 10
7. (a) Explain the important features of Indian tax structure. 10
 (b) Evaluate the tax re-forms undertaken in India during 1990s. 10
8. (a) Explain the responsible factors for increasing public expenditure. 10
 (b) Discuss the Composition of Public Debt in India. 10
9. (a) Explain the Structure of Federal Finance in India. 10
 (b) Briefly explain the role of Finance Commission in India. 10
10. Write explanatory notes on any two :- 20
 (a) Traditional Functions of RBI
 (b) Constituents of Organised Money Market
 (c) Composition of India's Foreign Trade.
 (d) Foreign Exchange Market.

[TURN OVER

Con. 40-JL-840-07.

2

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा पण एका विभागातून तीनपेक्षा जास्त प्रश्न सोडवू नयेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(३) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधाव्यात.

विभाग १

१. (अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेत नियोजन काळात झालेल्या रचनात्मक बदलांची चर्चा करा. १०
(ब) भारतातील दारिद्र्य निर्मूलनाचे कार्यक्रम संक्षेपात स्पष्ट करा. १०
२. (अ) भारतातील कृषी बाजारपेठेच्या समस्या स्पष्ट करा. १०
(ब) भारतातील कृषी बाजारपेठा सुधारण्यासाठी सुयोग्य उपाय सूचवा. १०
३. (अ) भारतातील लघुउद्योगाचे महत्व यावर चर्चा करा. १०
(ब) औद्योगिक आजारपण कमी करण्याचे उपाय विशद करा. १०
४. (अ) निर्गुतवणूक धोरणाची उद्दिष्ट्ये संक्षेपात स्पष्ट करा. १०
(ब) भारतातील श्रम बाजाराच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १०
५. कोणत्याही दोहोवर टिपा लिहा :— २०
(अ) सार्वजनिक वितरण पध्दती (क) सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका
(ब) राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँक (ड) श्रमिकांसाठी सुरक्षितता जाळे.

विभाग २

६. (अ) भारतातील मौद्रिक धोरणाच्या उद्दिष्ट्यांची चर्चा करा. १०
(ब) भारतातील भांडवल बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा. १०
७. (अ) भारतातील कर रचनेची महत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
(ब) १९९० च्या दशकात भारताने स्वीकारलेल्या कर सुधारणांचे मूल्यमापन करा. १०
८. (अ) सार्वजनिक खर्च वाढण्यास कारणीभूत असलेले घटक स्पष्ट करा. १०
(ब) भारतातील सार्वजनिक कर्जाच्या रचनेची चर्चा करा. १०
९. (अ) भारतातील संघीय वित्ताची रचना विशद करा. १०
(ब) भारतातील वित्त आयोगाची भूमिका संक्षेपात स्पष्ट करा. १०
१०. कोणत्याही दोहोवर टिपा लिहा :— २०
(अ) रिझर्व्ह बँकेची पारंपारिक कार्ये (क) भारताच्या विदेश व्यापाराची रचना
(ब) संघटित मुद्रा बाजाराचे घटक (ड) विदेशी विनिमय बाजार.